

Wat zat er in de nestkasten op Koningshof in 2010?

Jan Wouters

Ook in 2010 hebben we de nestkasten op Koningshof weer gecontroleerd en het broedverloop gevolgd. Het aantal broedsels was duidelijk hoger dan in 2009.

Begin maart hebben we de nestkasten schoongemaakt en kapotte kasten gerepareerd of vervangen. De bosuilen zaten toen al weer op eieren. In twee kasten dit jaar. Geen unicum want sinds 2002 is hebben we al vaker twee paar van deze uilen gehad. Maar het komt nog niet elk jaar voor.

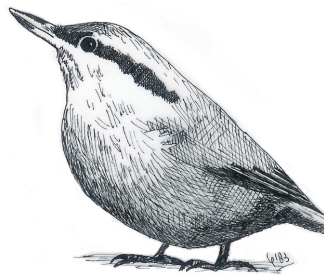
De laatste jaren was er tijdens de derde controle, half juni, vaak niet veel meer te beleven in de kastjes. Blijkbaar zijn de vogels zoveel vroeger gaan broeden dat onze controledata daar niet meer goed op aansloten. Daarom wilde ik wat vroeger beginnen met controleren.

“Blijkbaar zijn de vogels zoveel vroeger gaan broeden dat onze controledata daar niet meer goed op aansloten”

Dat hebben we dit jaar dan ook gedaan. We zijn bijna twee weken eerder begonnen dan in voorgaande jaren, De eerste controle was op 24 april, de andere twee steeds drie weken later, dus op 15 mei en 5 juni.

Zodoende zaten de jonge bosuilen nog in het nest bij de eerste controle en was er bij de derde controle ook nog volop broedactiviteit in de kastjes. Dit kwam mede door het grote aantal tweede broedsels van de koolmezen.

In tabel 1 zijn de resultaten per soort samengevat en uitgesplitst in eerste en tweede broedsels. We hadden dit jaar weer 8 soorten in de kasten als broedvogel. De kauw was er dit jaar niet bij, mogelijk door de twee bosuilen. Maar wel hadden we bij de laatste controle een roodborst op 7 eieren, in een oud kastje. Dit is pas de tweede keer sinds 1978 dat we een roodborst als broedvogel in een nestkast hebben aangetroffen. De andere keer was in 1988, toch al gauw weer 22 jaar geleden.

Het aantal eerste broedsels van de **koolmees** was lager dan in 2009 en 2008. Misschien een gevolg van de koude winter. Maar het aantal tweede broedsels was ongekend hoog. Ruim de helft van de paren is aan een tweede broedsel begonnen.

“Maar de eieren goed determineren blijft een kunst. Wil je dat ook eens proberen, dan ben je altijd welkom”

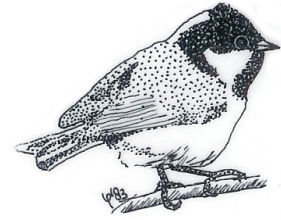
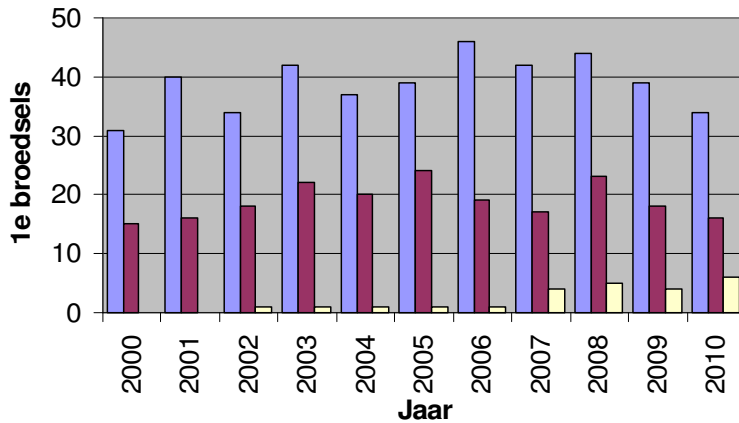
De laatste 18 jaar is dat niet meer gebeurd. De laatste jaren was het zelfs de tendens dat er steeds minder tweede broedsels werden begonnen, niet meer dan een stuk of 5. En dan nu zoveel. Dat heeft waarschijnlijk te maken met de enorme rupsenpiek die in mei optrad. Er was heel veel voedsel. Daarom hebben veel koolmezen besloten om nog een tweede broedsel te beginnen.

Bij de **pimpelmees** zien we dit verschijnsel niet of veel minder. Het aantal eerste broedsels ligt bij deze soort ook wat lager dan in de voorgaande jaren. Hoogstwaarschijnlijk door de koude winter. Het aantal tweede broedsels is veel lager dan bij de koolmees, maar toch is het

<i>Soort</i>	<i>Eerste broedsels</i>	<i>Tweede broedsels</i>	<i>Totaal</i>
Holenduif	4	-	4
Bosuil	2	-	2
Roodborst	-	1	1
Bonte Vliegenvanger	2	-	2
Zwarte Mees	2	1	3
Pimpelmees	16	2	18
Koolmees	34	20	54
Boomklever	6	-	6
Totaal	66	24	90
		niet door vogels gebruikt	19
		dubbel gebruikt	22
		totaal aantal kasten	107

▲ Tabel 1.: Resultaten van de nestkastcontroles op Koningshof in 2010

Koolmees, pimpelmees en boomklever op Koningshof sinds 2000

voor het eerst sinds 2002 dat we weer eens tweede broedsels van de pimpelmees hebben. Dus eigenlijk heeft de pimpelmees ook van het grote voedselaanbod geprofiteerd.

De **boomklever** breidt zich langzaam uit en bereikte een nieuw maximum met 6 broedsels. In het westelijk deel van Koningshof heeft de soort zich nog niet laten zien. Mogelijk is het bos daar nog te arm of te jong.

De **zwarte mees** handhaaft zich op

een laag niveau. Ook de **holenduif** is min of meer constant, afhankelijk van het aantal beschikbare kasten. Met de **bonte vliegenvanger** gaat het maar matig. Vijf jaar geleden waren er nog 8 broedsels, nu nog maar 2. Toch lijkt er voor deze soort niet zoveel veranderd te zijn op Koningshof. De oorzaak van de terugval zal dan ook wel ergens anders liggen.

Bij de eerste controle hadden we nu nog geen enkel mezenbroedsel met jongen. Het blijft altijd moeilijk om

aan de eieren te zien wat voor mees ze heeft gelegd als er geen vogel op zit te broeden. Daarom komt het geregeld voor dat uit zogenaamd koolmeeseieren toch pimpelmeesjongen tevoorschijn komen en andersom. Bij de tweede controle kunnen we dat nog corrigeren. Maar de eieren goed determineren blijft een kunst. Wil je dat ook eens proberen, dan ben je altijd welkom. Het is iedere keer de moeite waard en steeds verrassend wat we tegenkomen. ■